

Galéria umelcov Spiša uvádza v stredu, 21. 1. 2026 prvé novoročné odborné fórum ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ s titulom Majster akvarelu, reflektujúce aktuálnu výstavu Jána Poloma pod názvom Štyri ročné obdobia. Na podujatí život a tvorbu autora predstaví historička Ružena Kormošová. Galéria bude počas Dlhého dňa s umením otvorená pre verejnosť do večerných hodín.

Produkcia/ kontakt: **Galéria umelcov Spiša (GUS)** – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, 052 01 Spišská Nová Ves
 Názov podujatia: **DLHÝ DEŇ S UMENÍM / Galéria otvorená 10.00 – 19.00**
ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ: Majster akvarelu
 Termín / čas podujatia: **Streda, 21. 1. 2026, v čase 17.00 – 19.00**
 Kontakt pre médiá: Lucia Benická, riaditel@gus.sk, 0948 882 717
 Linky: <https://www.gus.sk/orbis-pictus-rozhovory-o-umeni-majster-akvarelu/>
<https://www.gus.sk/dlhy-den-s-umenim-28/>

Galéria umelcov Spiša, ktorej zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj, uvádza **v stredu, 21. 1. 2026, v čase 17.00 – 19.00** odborné fórum **Orbis Pictus / Rozhovory o umení** s titulom **Majster akvarelu**, reflektujúce aktuálnu výstavu spišského výtvarníka **Jána Poloma – Štyri ročné obdobia**, uvedenú v rámci dramaturgického cyklu *Jubilanti / Umelci Spiša*, v koncepcii kurátorky Mgr. Kamily Pacekovej (GUS). Na podujatí predstaví život a dielo autora historička **Phdr. Ružena Kormošová**, s akcentom na tvorbu, ako aj pedagogické pôsobenie autora na Spiši. Podujatie bude spojené s komentovanou prehliadkou výstavy s kurátorkou a prizvanými autormi. Výstava je verejnosti sprístupnená do nedele, 22. 3. 2026.

Galéria umelcov Spiša realizuje minimálne raz mesačne v stredu **Dlhý deň s umením**, kedy sú stále expozície a aktuálne výstavy sprístupnené návštevníkom do večerných hodín, s cieľom prepojiť prezentácie a komentované prehliadky výstav s večernými programami. Galéria bude otvorená pre verejnosť v čase 10.00 – 19.00.

Kurátorka výstavy Mgr. Kamila Paceková poznamenáva: „Počiatky Polomovej tvorby charakterizuje precízne zvládnutá kresba, v ktorej sa odráža výtvarné školenie u Júliusa Löwa, Jozefa Hanulu a Ľudovíta Čordáka. Tieto poznatky uplatnil v štúdiách lesných kompozícií, dreveníc a intravilánoch miest. S technikou akvarelu sa zoznámil u prešovského maliara Júliusa Töröka, prostredníctvom ktorého sa systematicky oboznamoval s jej výrazovými možnosťami. Obdivoval akvarely Alojza Struhára a Ladislava Čemického. Jeho akvarelová tvorba je charakterizovaná snahou o vizualizáciu prírodných nálad, intimity a efemérnych dojmov. V obrazoch tak často zaznamenával atmosféru meniacich sa ročných období. Spišská krajina sa pre neho stala nevyčerateľným zdrojom inšpirácie. Ako maliar, akvarelista a pedagóg zohral kľúčovú úlohu aj pri výchove nastupujúcej generácie umelcov. V Spišskej Novej Vsi založil výtvarný odbor na Ľudovej škole umenia, kde pripravil množstvo žiakov na ich vlastnú umeleckú cestu. Mnohí z nich sa stali uznávanými umelcami, ako Marián Hennel, Eva Melkovičová, Jana Kiselová-Siteková, František Žoldák. Insitný umelec Tibor Gurin v 60. rokoch 20. storočia rovnako prešiel odborným školením pod vedením Jána Poloma. Koncept výstavy dopĺňajú diela autorov, ktoré zrkadlia východiská a inšpirácie Polomovej tvorby a zároveň diela žiakov, reflektujúce vplyv jeho pedagogického pôsobenia. Ján Polom bol pre niektorých prvým výtvarným pedagógom a pre mnohých celoživotnou inšpiráciou a príkladom neúnavnej práce a vytrvalosti.“

O výstave

Výstava pri príležitosti 120. výročia narodenia maliara a pedagóga Jána Poloma interpretuje unikátne kresby a akvarely z galerijnej zbierky, s akcentom na premeny krajiny v rôznych ročných obdobiach, v dialógu s dielami jeho učiteľov a žiakov. Polom majstrovsky využíval techniku akvarelu, ktorou zachytil jemné prechody farieb, dynamiku svetla a atmosféru prírody v jej neustále sa meniacich podobách, s neopakovateľnou poetikou a hĺbkou.

Link: <https://www.gus.sk/jan-polom-styri-rocne-obdobia/>

Galéria umelcov Spiša, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, patrí medzi najmladšie zberateľské inštitúcie v regióne (založená v r. 1987). Zameriava sa na profesionálne výtvarné umenie s prioritnou orientáciou nielen na spišský región: v poslednom desaťročí sa pôsobenie galérie rozširuje z regionálneho na širší národný a európsky priestor. Zbierkový fond k 31. 12. 2025 tvorí 2 666 výtvarných artefaktov, časť z nich je prezentovaná v troch stálych expozíciách – Terra Gothica, Jozef Hanula a Záhrada umenia. Galéria realizuje množstvo sprievodných a edukačných programov v dialógu so zbierkou a aktuálnymi výstavnými konceptmi. V r. 2025 uviedla 24 výstav, prezentovala 194 vystavujúcich umelcov zo 7 krajín, uviedla 93 programov, obohatila zbierku o 70 nových akvizícií, doplnila 249 knižných prírastkov a počas roka privítala okolo 18 000 návštevníkov.

PhDr. Ružena Kormošová, PhD., historička, uvádza život a tvorbu Jána Poloma:

19. augusta 1905 sa narodil v Spišskej Novej Vsi pedagóg, maliar – majster akvarelu Ján Polom, pôv. Pozsonyi. Ján Polom študoval v Štátnej meštianskej škole v Spišskej Novej Vsi. Svoj umelecký cit a talent formoval pod vplyvom profesora Július Löwa, absolventa budapeštianskej Kráľovskej akadémie pre učiteľov kreslenia a významného slovenského akademického maliara Jozefa Hanulu (v rokoch 1919 – 1925), ktorý absolvoval okrem budapeštianskych štúdií aj Mníchovskú akadémiu.

Ján Polom absolvoval Štátny učiteľský ústav v Spišskej Novej Vsi (1926). Krajinkár Ľudovít Čordák mu pomohol v roku 1926 zrealizovať prvú výstavu vo veľkej sieni Reduty. Jeho prvou učiteľskou stanicou sa stala Banská súkromná škola so štátnym dozorom v Bindte. Získal špecializáciu odborný učiteľ matematiky, kreslenia a deskriptívnej geometrie u profesora Júliusa Töröka v Prešove (1939 – 1941). Mnohí z obyvateľov Spišskej Novej Vsi s láskou a vďakou spomínajú na stretnutia s ním, pretože viac ako štyridsať rokov pôsobil ako pedagóg na základných a stredných školách v Spišskej Novej Vsi, ale hlavne na Ľudovej škole umenia v Spišskej Novej Vsi.

Maľoval akvarely, ktoré každoročne vystavoval v Novoveských kúpeľoch. Vystavoval tiež v Tatranskej galérii v Poprade. Ilustroval časopis Krásy Slovenska. Bol členom Spolku východoslovenských umelcov Svojina v Košiciach. Vystavoval v Galérii československých výtvarných umelcov v Prahe, v Galérii v Havlíčkovom Brode. Do povedomia verejnosti sa dostal ako zakladateľ a učiteľ výtvarného odboru Ľudovej školy umenia (1960). So zánietením sa venoval výchove mladých výtvarných umelcov. Hľadal talenty a rozvíjal ich.

V roku 1968 mu bola udelená Cena mesta Spišská Nová Ves. V roku 1990 pri príležitosti umelcových 85. narodenín Galéria umelcov Spiša pripravila výstavu pod názvom Výber z tvorby spišskonovoveského rodáka Jána Poloma. Obrazy maľoval akvarelom, ktorý bol jeho dominantnou technikou. Vedel ňou bezprostredne precítiť a vyjadriť svoje inšpirácie.

„V prevažnej časti jeho tvorby sa objavovala spišská krajina, vedel v nej vystihnúť sviežou, mäkkou farebnosťou atmosféru prírody – lesov, lúk, stromov či topiaceho sa snehu. Nezabudnuteľnými sú obrazy maľované teplými farebnými tónmi prežiarené slnečnými lúčmi. Mnoho domácich interiérov nielen obyvateľov Spiša zdobia jeho obrazy. Vážime si citlivý pravdivý a optimistický odkaz ktorý nám Ján Polom zanechal vo svojom pedagogickom a výtvarnom diele,“ napísal o umelcovi PhDr. Jozef Joppa pred dvadsiatimi rokmi.

V roku 2005 pripravila Galéria umelcov Spiša spomienkový večer a vernisáž výstavy akvarelov a kresieb zo svojich zbierok, ktoré sa stretli s veľkým záujmom verejnosti. V roku 2010 pri príležitosti 105. nedežítých narodenín umelca konala sa spomienková výstava s názvom Ján Polom – Reminiscencie. V roku 2025 pripravila Galéria umelcov Spiša výstavu akvarelov Štyri ročné obdobia pri príležitosti 120. výročia jeho narodenia (kurátorka – Mgr. Kamila Paceková).

Ján Polom, maliar – majster akvarelu, zomrel 23. februára 1993 v Spišskej Novej Vsi.

KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

ORBIS PICTUS

21. 1. 2026

DLHÝ DEŇ S UMENÍM
10.00 – 19.00 | Vstupné: štandardné.
 4 aktuálne výstavy, 2 stále expozície

ORBIS PICTUS / ROZHOVORY O UMENÍ: MAJSTER AKVARELU
17.00 – 19.00 | Vstup voľný.

Historička **Ružena Kormošová** prezentuje život a dielo spišského výtvarníka a pedagóga Jána Poloma. Spojené s komentovanou prehliadkou umelcovej výstavy zo zbierky galérie Štyri ročné obdobia s kurátorkou **Kamilou Pacekovou** – GUS.

GALERIJNÁ STREDA

Ján Polom
 Štyri ročné obdobia / The Four Seasons

Ružena Kormošová

Kamila Paceková

  Galéria umelcov Spiša | www.gus.sk